

Március 10. a Beporzók Napja

Egy korábbi cikkben már említettem, hogy tévútnak találok sok olyan innovációt, amelyet pótmegoldásként fejlesztenek ki, hogy a profitérdekek mindenekfelettségét továbbra is fenntarthatassák. Vagyis nem a bajok, a problémák okozóinak megszüntetését tűzik ki elsődleges célként.

Nem jó, de jellemző példa erre, hogy – miközben az általunk fogyasztott zöldségek, gyümölcsök és a háziállatok takarmánynövényei is jelentős részben rovarbeporzással fejlődnek ki – a beporzók pusztulását drónokkal kívánják pótolni.¹

Sokáig a virágporba csomagolt hímivarsejteket a bibékre a szél vitte át. Ma is léteznek széllel beporzott növénycsoportok. A szél azonban nem volt elég precíz beporzó, ezért nagyon sok virágporra volt szükség. 100 millió évvel ezelőtt a munkát egy méh és darázs keverékének nevezhető rovar vette át.² Ebből fejlődtek ki az azt követő 50 millió év alatt a ma ismert darazsak, illetve egy vegetáriánus ág – a méhek.

A rovarok sokkal megbízhatóbbnak bizonyultak a szélnél. Ennek köszönhetően mind a növények, mind a beporzók az évmilliók alatt egymás munkájának megkönnyítésére átalakultak. A növények kevesebb, de nagyobb szemcséjű, a rovarok testéhez jól tapadó virágport termelnek, és sok fajtájuk a méhek beporzásához igazodott. Ma is vannak növények, amelyeket legyek, bogarak, lepkék poroznak be³, de ez utóbbiak a szállítás során túl sokat nassolnak a virágporból. Vagyis a méhek porozzák be a legtöbb növényt.⁴

Már 4 ezer évvel ezelőtt a mézet a sumérok, majd az egyiptomiak, később a görögök sebkezelésre használták. A speciális módon sterilizált „orvosi mézet” ma is alkalmazzák sebek kezelésére egyes kórházakban.

Civilizációnk tájképe nem lenne fenntartható a növények és a beporzók kapcsolata nélkül. Ezért tartom képtelenségnek azokat a több kontinensen is beindult fejlesztéseket, amelyek az állati beporzók ritkulását drónokkal és más technikai megoldásokkal kívánják pótolni.

Többször halljuk, de nem elégszer, hogy hazánk a méztermelésben igen kiváló. Ráadásul a mézhez, különösen, ha a termelőtől vesszük, nem aranyáron juthatunk hozzá.⁵ Mégis a lakosság mézfogyasztása az egészségünk megőrzéséhez is hasznos mennyiség alatt van.

---

¹ Kína egyes területein ma a beporzást kényszerűségből, emberi munkával, ecseteléssel végzik. (Forrás a Természettudományi Múzeum egyik posztere)

² 100 millió éves az eddig talált első darázs/méh kövület.

³ A gerincesek közül a kolibri és a gekko is beporzó.

⁴ A mézből egy-egy méhcsalád évente 80-120 kg-ot fogyaszt el.

⁵ Sajnos a nagy ellátóláncokban kapható méz nemcsak jóval drágább, de ellenőrizetlen eredetű. vagyis hamisítványokat is árulnak.

A Magyar Természettudományi Múzeum 2022. májusában nyitott meg egy kiállítást „Zümmögés a Múzeumban” címmel. Ahogy a plakáton olvashatjuk „A Magyar Természettudományi Múzeum és a Tehetsz Méh Többet! program alapítói 2022-ben Európa legnagyobb méhes tárlatával hívják fel a figyelmet a beporzók és a méhek globális pusztulásának beláthatatlan következményeire.”

2023. március 11-én egy félnapos, ismeretterjesztő előadásokkal, interaktív programokkal, gyermekkoncerttel, kézműves foglalkozásokkal és a fenti kiállítással kívánták felhívni a figyelmet a beporzás jelentőségére. A rendezvény helyszíne zsúfolásig megtelt.

Jóval több helyen kellene tudósítani e gazdag és minden korosztálynak élményt nyújtó kiállításról és rendezvényről, mert aki nem látogat el rendszeresen a múzeum weboldalára, annak csak véletlenül jut tudomására.

Nem hallottam róla, hogy lenne például egy olyan hírújság, amely minden 6 és 18 év közötti tanulóhoz (beleértve az ipari tanulókat is) és oktatókhoz legalább heti rendszerességgel eljut, és érdekesítő módon, kedvet csinálva tudósít kiállításokról, rendezvényekről a legkülönbözőbb tématerületeken.

Az utóbbi időben sokféle gyerekeknek, családoknak szánt foglalkozásra jutottam el, és nagyon kedvező tapasztalatokat szereztem ezekről a rendezvényekről. Jó lenne, ha

hírértékük és anyagi támogatásuk tovább erősödne, és elérné a versenysportok rendezvényeinek szintjét. Vagy már megint csak gyógyíthatatlanul álmodozom?

Bp, 2023. március

Beliczay Erzsébet

<https://fataj.hu/2023/03/beporzok-napja/>

Beporzók Napja

2023.03.10.

Kikelet a botanikus kertekben és arborétumokban. A kikelet és a Beporzók Napja alkalmából a MATE Budai Arborétumában tartott szezonnyitó sajtótájékoztatót a 2022-ben 30 éves fennállását ünneplő [Magyar Arborétumok és Botanikus Kertek Szövetsége](#). A gyűjteményes kertek 2023-ban is több száz természeti környezettel foglalkozó, jeles “zöld” napokhoz kapcsolódó, emellett számos kulturális programmal is várják a látogatókat.

**MAGYAR ARBORÉTUMOK ÉS
BOTANIKUS KERTEK SZÖVETSÉGE**
ALAPÍTVÁ 1992

A modern botanikus kertek és arborétumok küldetése mára messze túlmutat a hagyományos, tudományos élőnövény gyűjteményeket a kutatás és az oktatás céljából fenntartó szerepükön. Az egyes növényfajok bemutatásán túl egyidejűleg egy ember alkotta, de a természet törvényei szerint működő életközösséget mutatnak be, törekedve az élővilág összefüggéseinek megláttatására.

A Beporzók Napja a természet ébredésekor, a tavaszi zsongás kezdetekor pontosan ezen összefüggésekre hívja fel igen szemléletesen a figyelmet: beporzók nélkül a növények nagy része nem lenne képes megtermékenyülni és szaporodni. Számtalan esetben függ egymástól növény és állat élete, együtt virulnak vagy pusztulnak.

A növénygyűjtemények fajgazdagsága az ott élő állatok fajgazdagságával jár együtt, ezért a gyűjteményes kertek széles körben nyújtanak lehetőséget az egyéni megfigyelésekre, ugyanakkor a természet és törvényszerűségeinek megismertetésére, a környezetkultúra közvetítésére.

A MABOSZ megújult elnöksége a Tisza-kürti Arborétumban (2021)

forrás: [MTI OS](#) Magyar Arborétumok és Botanikus Kertek Szövetsége

- [Beporzók napja](#)
- [Budai Arborétum](#)
- [Magyar Arborétumok és Botanikus Kertek Szövetsége](#)
- [MATE](#)

Beporzó tanösvény nyílik

2022.02.28.

3 PERC OLVASÁS

NINCS HOZZÁSZÓLÁS

Magyar kezdeményezésre lett március 10. a „[Beporzók napja](#)”, vagyis a természetvédelem egy új jeles napja. Ehhez kapcsolódóan március első hetében Bp. XII. kerületében (Hegyvidék) felavatják hazánk első „Beporzó tanösvényét”.

A tanösvény tartalmi kidolgozását – dr. Vásárhelyi Tamás vezetésével – a [Magyar Környezeti Nevelési Egyesület](#) Beporzó munkacsoportja végezte el. Az ötlet megvalósítását a Hegyvidéki Önkormányzat támogatta. A helyszín általános bemutatása és a 13 állomás anyaga – a játékos feladatok kivételével – már elérhető az [Önkormányzat honlapján](#). A tanösvény helyszínén március elején kihelyezésre kerülő táblákon egy-egy QR kód szerepel majd; ezekre kattintva az adott állomás anyaga és a játékos feladat is megjelenik.

Rovarhotel építő csapat. Középen dr. Vásárhelyi Tamás

Az emberiség sürgető feladatává vált **a beporzók – köztük is elsősorban a különböző méhek és más viráglátogató rovarok – világméretű visszaszorulásának megállítása, a folyamat megfordítása. A beporzók megfogyatkozásával ugyanis nemcsak termesztett növényeink terméshozása, de az egész bioszféra egyensúlya veszélybe került.** Erről a témáról szól a [Magyar Természettudományi Múzeum](#) családi eseménye, „Tavaszköszöntő beporzó-ünnepe” is, amire idén március 5-én szombaton kerül sor.

A beporzók helyzetének javítását célzó programok részeként már szinte mozgalom – főleg városokban – rovarszállók építése, amelyek a rovarok fiasítását segítik fészkelőhelyek kínálatával. Ehhez kapcsolódóan kertészetek (tájépítészek) világszerte városi zöld területek vadnövényes „rétté” válását segítik, hogy a kikelt rovarok táplálékot is találjanak.

A XII. kerületi tanösvény létesítése tehát egy beporzó-védelmi folyamatnak csak egyik – de fontos – eseménye. A kerület 13 pontján várja a látogatókat [a tanösvény egy-egy állomása](#), ahol ismereteket szerezhetnek a beporzó rovarok életéről és hasznáról, egy QR-kód elvezetheti őket a részletekhez és az okostelefonos játékos feladathoz, melynek sikeres megoldásával egy szót is kapnak jutalmul. 12 állomás 12 szavából pedig egy verssor áll össze.

A beporzó-védelmi program a XII. kerületben, a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület szakembereinek közreműködésével egész évben folytatódik:

Április elején családokkal építik meg a kerület 5. rovarszállóját a Kis-Svábhegyen. Májusban, valamint szeptember végén a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület – szakemberek vezetésével zajló – tansétákat szervez a beporzó tanösvény különböző körzeteibe. További rovarszállók létesítését is tervezik; az óvodákban és iskolákban szemléletformáló foglalkozások lesznek, a pedagógusok számára továbbképzést szerveznek, az egyesület [Beporzó vándortanösvénye](#) pedig bemutatkozik majd a Hegyvidéki Kulturális Szalonban és várhatóan a Sas-hegyi Látogatóközpontban is.

Letölthető itt is a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület Beporzó vándortanösvény kézikönyve: [Beporzó vándortanösvény felhasználói kézikönyv \(18 MB pdf.\)](#) forrás: [greenfo](#)

- [Beporzó tanösvény](#)
- [Beporzók napja](#)
- [Magyar Környezeti Nevelési Egyesület](#)
- [rovarszálló](#)